

Nová cena pro staré Řecko: Magnesii Literu získala kniha o antických mýtech

25.4.2025 - Zuzana Dupalová | Akademie věd České republiky

„Když Prométheus stvořil lidi, vystoupil prý s Minervinou pomocí na nebe. Vzal si louč, přiložil ji ke kolu slunečního vozu, ukradl oheň a s ním pak seznámil lidi. Bohové se proto rozhněvali a na zem seslali dvě zla: horečky, to znamená úbytě, a nemoci. Samotného Prométhea dali bohové prostřednictvím Mercuria přikovat k hoře Kavkazu a přivolali orla, který vyjídal jeho srdce.“

Ani známý příběh o Prométheovi nechybí ve dvousvazkové publikaci *Řecké mýty v literární a výtvarné tradici*. V ní se mimo jiné dozvíte, že existuje několik jeho verzí. Podle jedné z nich následně bohové stvořily jako trest pro lidstvo ženu. Jmenovala se Pandora.

Když ale otevřete oceněnou monografii, žádá „nepříjemná“ překvapení jako z Pandořiny skříňky nehrozí. Jejím jádrem je první český překlad dvou latinských středověkých příruček – Prvního a Druhého vatikánského mytografu. V 550 kapitolkách přinášejí své vlastní ztvárnění řecké mytologie. Dva opisy Druhého vatikánského mytografu autorka nedávno identifikovala i v rukopisech českého původu ze 14. a 15. století.

Mytologie na každém kroku

Kromě překladu obsahuje publikace i podrobné komentáře a doplňující kapitoly o literárních, kulturně- a uměleckohistorických kontextech a tématech z dlouhé tradice antického odkazu. Ukazuje, že mytologie byla v antické společnosti přítomna na každém kroku. Témata výběrově připomínají klasické pilíře antického dědictví i nová zjištění. Kniha dokládá, že vědy o antickém starověku nejsou statickým a neměnným vědeckým oborem, ale živým, stále se vyvíjejícím světem plným nových objevů. Text provází bohatý obrazový materiál.

„Magnesii Literu nevnímám jako cenu pro sebe, ale pro téma – antiku a její tradice, které přežily středověk, renesanci a novověk a dostaly se až k nám,“ uvedla autorka publikace Alena Hadravová při převzetí ceny.

Alena Hadravová převzala cenu NF IOCB Tech Litera za naučnou literaturu.

Academia zabodovala v Magnesii Liteře už popáté

Pro knihy Nakladatelství Academia jde v soutěži Magnesia Litera o pátý úspěch v řadě. V roce 2021 se Knihou roku Magnesia Litera stala *Shakespearova Anglie* od Martina Hilského, o rok později zvítězil v kategorii naučné literatury entomolog Jan Žďárek s publikací *Ohrožení hmyzem?* V roce 2023 ovládl Literu za publicistiku etnolog a novinář Martin Rychlík s dílem *Dějiny lidí*, vloni získala prvenství za naučnou literaturu publikace *Louky. Dobrodružství poznávání* od autorského kolektivu Stanislav Březina, Sylvie Pecháčková, Hana Skálová a František Krahulec.

Letošní knihy nominované na Magnesii Literu za naučnou literaturu

Do užšího výběru v letošním ročníku Magnesie Litery v kategorii naučné literatury se navíc probíjaly pouze knihy z produkce Academia – kromě vítězné publikace to byly *Etologie. Mechanismy, ontogeneze, funkce a evoluce chování živočichů* a *Gesto a skutečnost. Umění v meziválečném Československu. Obyčejný život*.

<https://www.avcr.cz/cs/o-nas/aktuality/Nova-cena-pro-stare-Recko-Magnesii-Literu-ziskala-kniha-o-an>

[tickych-mytech-00001](#)